

קריית-שמונה סברה כרגיל. אך הפעם נוספה דמות חדשה דראמה

אם חילהאוויר הוא הפטיש היי מכה בריכוזי הכוחות הפלסטיניים בדרום-לבנון. קריית-שמונה היא הי שדן. השיטה פועלת, בדרך כלל, כך: מנחם בגין מחליט על פעולה לה של צה"ל בלבנון. הסיבה יכולה להיות מיבצעית (מידע על ריכוז עויין, איתור מפקדה וכו') או פוליטית (הצורך להרשים את הי ציבור, לתת פורקן לרגשות או

הנשיא נבון

אצבע מאשימה באצבע הגליל

לאותת מסר כלשהו לערבים ו/או לאמריקאים).

● צה"ל מבצע את הפעולה. הורג כמה לוחמים פלסטיניים או אזרחים לבנוניים. הורס כמה מיבנים או כלי-נשק.

● הכוחות הפלסטיניים מגיבים בירי של קטיושות לעבר קריית-שמונה. בירי זה עלולים אנשים להיפצע או להיהרג, ומיבנים להיפגע.

● חילהאוויר מופעל שוב כדי לבצע פעולה שתרגיע את הזעם בישראל.

גבורים בעי-בכורחם. כך קרה גם השבוע. מנחם בגין רצה לפי הדלפות ממשלתיות — לאותת לאמריקאים, ערב בואו של השליח פיליפ חביב לישראל, כי עליהם לעשות משהו כדי להזניח את הטילים הסוריים מביקעת לבנון.

טילים אלה מילאו תפקיד חשוב במסע-ההבטחה של מנחם בגין. הוא הבטיח לסלקם בעצמו, אם האמריקאים לא יסלקו אותם ("חכה, אסד, יאנוש יטפל בך..."). אף ששום אדם רציני בישראל אינו מייחס לנוכחות הטילים בביקעה חשיבות רבה, הפכה הפרשה עניין של יוקרה.

אחרי ההפצצה הישראלית, הגיבו הפלסטינים בקטיושות. הפעם נפיצו בקריית-שמונה אנשים ונפגעו מיבנים, יותר מן המקובל. בגין שיגר מייד את חילהאוויר כדי לבצע פעולה נוספת, ובכך להרגיע את אנשי הצפון-המערב. האיש לא שאל את אנשי קריית-שמונה עצמם מה דעתם על תפי- (המשך בעמוד 37)

איפה הם כולם?

בשבוע שעבר היו עליות; גם בתחילת שבוע זה. משהו הת- עור. אבל זה עוד לא זה. ה- מחזורים היומיים עדיין לא גדלו. רוב המשתתפים הם אלה שהיו פה כל הזמן. אין משתתפים חדשים. רוב הכסף הגדול עדיין "על הגדר" — וזהו מונח בורסאי חדש יחסית. "על הגדר" משמעו עוד לא החליט, עדיין בעמדת המתנה; האם לקפוץ פנימה, או אולי יותר בטוח לחכות. כל הי פיתויים של בורסה עולה, במתי- נות, ושל התלהבות שלאחר הי בחירות, לא עזרו. איפה הם כולם?

מניות מסומנות

למילון הבורסה, או ליתר דיוק, לעגת הבורסה, נוסף מושג חדש: "מניות מסומנות". על מישקל "קלפים מסומנים", להבדיל הי שבוע אפשר היה לשמוע מפי המבצעים באולם המיסחר את המישפט: "כל בנק וחמסומנות שלו". ולמה הכוונה. כל בנק, ולא רק בנק, יש לו את המניות החביבות עליו ובהן הוא תומך, בדרך-כלל, ובדרך-כלל הן אלה הנמנות על קבוצתו. למשל? מי תומך בלאומי אפתיקאי, לאומי תעשיה, בל"ל, כמובן. במי יתמוך פי-בי, במירב, כמובן. מזרחי יתמוך בטפחות, למה לא? הוא שאמרנו, "מניות מסומנות". ועוד משהו: בשבוע שעבר היו מניות, "אלרן", באופנה. הן רצו ועלו כל יום ב-30 נקודות. המד רחי מחזיק חבילה כבדה שלהן; גם פי-בי לא טמן ידו בצלחת. לזה קוראים, "סימון".

פרחים לעורר

אני מבקש מאדון בלאס, שמח זיק חבילה כבדה מאוד של מניות "סולל-בונה", לשלוח לי פרחים. כבר לפני חודש וחצי אמרתי ב- מדור זה, שהוא יגיע לפשרה מחוץ לכותלי בית-המישפט. אמרו לי שאכן זה קרה. בפברואר עמדה המניה על 6500 נקודות; כשהי דעתי על פשרה אפשרית היא עמדה על 9500 והיום על 19,000 נקודות. המחיר הסופי שהועז לבלאס הוא לפי 25,000 נקודות. אגב, חלק מן המניות נקנו ב-1977 ב-1.10 ל"י (לא שקל). כל הכבוד. מגיע לו.

מצב איתן

מנחם פיננסי, מומחה במיק- צוע, אמר לי השבוע: יש שלוש חברות גדולות שמצבן הפיננסי איתן והתחזית לעתיד הקרוב טובה מאוד: "יס-המלח", "פול-גת", "שופרסל" (כן, שופרסל). הרווחים שלהן גדולים ואמיתיים; זה יבוא לידי ביטוי בערך הי מניות, אפילו בשוק שלנו.

חדשות

● מה-1 בספטמבר תונהג ב- בורסה שיטת מיסחר חדשה — שיטת המיסחר הרציף. עליה עוד נכתוב. כיוון שהמיסחר על-פי שי- טה זו יסתיים ב-5.30 אחר- הצהריים, תהיינה בעיות לעיתונים ש"סורגים מוקדם".

● "פולגת" הרוויחה לא רק מהייצוא, אלא גם מעסקת "פורוורד" על ייצוא של 1 מיליון "לש"ט לבריטניה. הרווח נבע מהפרש שערים של 1.90 דולר ללש"ט לבין 2.30 דולר ללש"ט שקיבלו לאחרונה.

יום. צעד שיוריד את מחירי הכסף. ואשר לזה, זה, על-פי חשש של הסוחרים בו, ימשיך לרדת; מתי יתחילו שוב לקנות זהב? על כך משיב סוחר מתכות גדול מניו-יורק: כשהזהב יגיע לשפל של 250 דולר האונקיה-

מה אומר החוק?

בראשון ביולי נכנס לתוקפו "חוק הפיקוח על עסקי ביטוח". החוק עוסק, בין היתר, ביחסים שבין סוכן-הביטוח לבין חברת הביטוח. סעיף 30 בחוק זה הפך שדה-מריבה בין הסוכנים לחב- רות.

הסעיף קובע שלכל סוכן חייב להיות הסכם בכתב עם המבטח (חברת-הביטוח) ובו חייבים לה- יות, בין היתר, שני תנאים. הי ראשון קובע, שהסוכן חייב, "להח- זיק כספים שגבה ממבטוחים ב- חשבון נפרד". אמורים הסוכנים: כן, חשבון נפרד אצלנו בכספת. אומרות חברות-הביטוח: לא, ב- חשבונות מיוחדים בבנק, לכל חברת-ביטוח. מה אומר החוק? שניהם צודקים.

התנאי השני אומר: "להעביר למבטח עד ליום ה-15 בכל חודש כספים שגבה ממבטוחים בחודש הקודם". אמורים הסוכנים: להע- ביר כספים, בבקשה: אך פחות העמלות ובקיוז סכומי נזיקין שונים. אומרות החברות: לא, את כל הכסף שגביתם; אנחנו נשלם לכם את העמלות וכל הי יתר. מה אומר החוק? שניהם צודקים.

התוצאה עד כה: הסוכנים הם בעד החוק כלשונו. הם תוב- עים שייכת בחוזה עימם, מה שכתוב בחוק, ולא יותר. החברות גם הן בעד החוק, אולי קצת יותר, על-פי הסעיפים הנוספים שהן רוצות להכניס לחוזה. בין היתר טוענות החברות, שהסוכנים נוהגים, "לחמם את הכסף", להש- קע אותו, ולהנות מרווחים נאים, עד להעברתו לחברה. אמורים הי סוכנים: קודם כל אנחנו נוהגים לפי ההסכמים שהיו לנו עם הי חברות, ושנית, "כל", מה פיתאום, הם שמם את הכסף בפריזיד? וביתניים נכנס החוק לתוקפו, אבל ההסכמים שבין הסוכנים לחברות לא נחתמו. ביתניים מייצג איגוד חברות-הביטוח ל- חברי, לחתום על חוזה זמניים. התוצאה: חברות, "חזקות" מכ- תיבות לסוכנים את התנאים; וסוכנים חזקים מכתיבים לחברות "חלשות" את התנאים.

את העיקר לא שכחנו הפעם. ב-1.82 יכנס לתוקף, "חוק ח- זה הביטוח", העוסק ביחסים בין המבטוח לסוכן ולחברת-הביטוח. אז נטפל גם בו.

זהב

המחיר ירד

"תאריך היסטורי" חדש נקבע בשבוע האחרון: מחיר הזהב ירד אל מתחת ל-400 דולר האונקיה (31 גרם). הזהב איבד יותר ממחצית ערכו בשוק. גם ה"בן דוד", הכסף, איבד מערכו. הוא נפל ממחיר שיא של 50 דולר האונקיה ל-8.30 דולר, היום.

למה זה קרה? אמורים המומ- חים: כשהדולר מתחזק, והוא עושה זאת לאחרונה בקצב גובר, בגלל שערי הריבית הגבוהים ב- ארצות-הברית, הזהב נופל. לא כדאי להחזיק בו. מפסידים פעמיים — פעם בגלל ירידת ערכו ופעם שנייה, אובדן ריבית צפויה בהשקעה בדולר. את זה הבינו גם המשקיעים באירופה. מה עשו? קנו דולרים. וככל מוצרך מבוש, עלה שוב ערכו. וזה גם מסביר מדוע ירד ערכן של המט- בעות האירופיים, לעומת הדולר. המומחים אמורים, שמחיר הי מתכות היקרות יוסיף לרדת. ויש להם סימנים: האוצר האמרי- קאי, אומרות השמועות, ימכור מיליון מלאי הכסף שברשותו (140 מיליון אונקיות), כדי לקנות מת- כות, שחשיבותן האיסטראטגית גדולה יותר, כמו קובלט וטיטני-

זה מתחיל

השבוע זה התחיל, ובשעת כתיבת דברים אלה, מה שהיה בטוח וא, שהחשב הכללי סגר את הברזים. כולם טענו נגד ההזרמה, גז ההוצאה העודפת של הממשלה. עוד אין ממשלה חדשה, אבל שירות חדשות יש: סוגרים את הברזים. ואולי עד שדברים אלה יאו אור, תתחלנה גם המשאבות לשאוב. יעלו מחירי הדלק. לא עכשיו הם זולים במיוחד, אבל הגיע הזמן לעלות. ובעיקבות דלק, כרגיל, גם החשמל והמים וכל היתר.

מבטיחים לנו מתינות, לא מיתון; נעלה מחירים מעט ובשקט. קטין סובסידיות, אין ברירה. מדד יוני הנמוך בכיס. גם זה של ילי לא יהיה גבוה במיוחד. עד אז תהיה לנו ממשלה חדשה, שרים דשים ואולי גם מיסים חדשים ומעט גזירות חדשות. איך הם מרו: "בדרך הנכונה".

לכלה

עיסקה עתידית

זהו נושא הטעון הסבר. אנו חייבים לעשות זאת, כדי להסביר, מה קרה למודעה של בנק מכובד.

ובכן, עיסקת חליפין עתידית, או בקיצור עיסקת "פורוורד", היא התקשרות לקניית מטבע מסויים, תמורת מטבע אחר, בתאריך תידי מסויים, כאשר שער החליפין לקנייה ולמכירה נקבע ביום שירת העיסקה. ועוד הסבר: שער חליפין של מטבע אחד כלפי אחר, למשל המרק הגרמני לעומת הדולר היום, הוא, "השער מסירה מיידי", הקרוי בעגת הסוחרים — שער ה"ספוט". השער נקבע היום לעיסקה שתיעשה בעתיד נקרא שער ה"פורוורד". עיסקת וצורת החישוב אינם מעניינים ברגע זה. מה שחשוב הוא, עיסקות חליפין עתידיות מקובלות היום בעולם המערבי, וחלק גום של עיסקות הייצוא והייבוא נעשות בדרך זו. הן באות להבטיח יבואן וליצואן מחיר מובטח בעתיד. יש בעיסקות אלה סיכון סויים.

ועכשיו לעיקר: במודעה של "בנק המזרחי", המתפרסמת בעיתונות יומית, מובא קטע מ"הארץ", המסביר, איך לקוח של הבנק מע לעצת הבנק, ביצע עיסקת "פורוורד" על-ידי קניית מטבעות ירופות בכמויות גדולות לשישה ושמונה חודשים, והרוויח את פרשי השער של אותן המטבעות לדולר. מה שמפליא הוא, שעל-פי הדוגמה המובאת במודעה, חלקה פסיד הרבה כסף, בניגוד למה שכתוב בה. יכול היה לקנות כמות יולה יותר של מטבעות אירופיות כיום, כנגד כמות הדולרים שמכר עבר. עד כאן.

בנים

15 שנות בניה

עובדי "בנק ישראל" עוברים בשבועות אלה לבניין החדש של בנק בקריית בגוריון בירושלים. זהו, זה באמת בניין יפה, גם בחוץ וגם מבפנים, ואפילו מותאם לתפקידו. מה פלא, לקח הם 15 שנה לבנות אותו. מאז 1965 הוא נבנה לשיעורים; ולא פאת מחסור בכסף: היה "חלש" בענף הבניין, בנו אותו. היתה אות בענף, הפסיקו. עד עכשיו בנו שם 20,460 מטר רבוע; אל אנה, יבנו עוד 10,000, אלה מחכים למיתון הבא.

שתי הערות: בבניין החדש יעבדו פחות. יום העבודה קוצר רצי שעה, על חשבון הפסקת-הצהריים. יישאר יותר זמן לסידורים עיר, לאחר העבודה.

כשמע פרופ' פארקינסון המפורסם, שהיה אורח הבנק לפני נה, שעוברים לבניין חדש, שאל: מה יעשה בבניין הישן. השיבו: "ימכר. אמר למארחיו: צריך להרוס אותו, רבותי, אחרת מלאו אותו בפסידים חדשים."

הבנין החדש של בנק ישראל

15 שנים בנו בהפסקות